

ค่าธรรมเนียมขยกับการจัดสวัสดิการสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้างคลอง จังหวัดเลย

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้างคลองได้ดำเนินการแก้ไข ปัญหาขยในตำบล เช่น ประชาชนไม่ทั้งขยลงในถึงขย ขยเออลัน ถึงลงมาเคลื่อนกลาดตามบาทวิถีและพื้นถนน ด้วยการวางถึงขย เพื่อให้ประชาชนทั้งขยลงถึงขย และทำการจัดเก็บขย โดยการเก็บ ค่าธรรมเนียมจัดเก็บขยครัวเรือนละ 5 บาทต่อเดือน แต่ประชาชน จ่ายเงินค่าธรรมเนียมจัดเก็บขยประมาณร้อยละ 70 ของจำนวน ครัวเรือนทั้งหมด และประชาชนยังทั้งขยเคลื่อนกลาด ไม่เป็นที่ ประกอบกับ อบต. เห็นว่าประชาชนในพื้นที่มีฐานะยากจนไม่มีเงิน สวัสดิการช่วยเหลือเมื่อเสียชีวิต อบต. จึงได้เปลี่ยนวิธีการเก็บ ค่าธรรมเนียมจัดเก็บขยแบบเดิมมาเป็นการจ่ายค่าธรรมเนียมจัดเก็บ ขยควบคู่กับการให้ สวัสดิการสงเคราะห์แก่ครัวเรือน

วิถีใหม่

ปี 2545 อบต.ท่าช้างคลองได้จัดทำโครงการ “ค่าธรรมเนียมขยกับการจัดสวัสดิการสงเคราะห์” เพื่อส่งเสริมการมี ส่วนร่วมในการกำจัดขยร่วมกันของประชาชนและให้สวัสดิการ สงเคราะห์แก่ประชาชน โดยครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับเงิน ช่วยเหลือเป็นเงินสวัสดิการช่วยทำศพ ในกรณีที่มีการเสียชีวิตของ บุคคลในครัวเรือน

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้างคลอง ได้ประกาศใช้ระเบียบองค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง คลอง ว่าด้วยการจัดเก็บเงินตามโครงการจัดเก็บขยแบบมีเงินสงเคราะห์ พ.ศ. 2546 โดยมี รายละเอียด ดังนี้
 - 1.1 อัตราค่าจัดเก็บขย
 - ค่าสมัครเข้าร่วมโครงการ 50 บาท ต่อหลังคาเรือน (เริ่มเก็บวันที่ 1 มกราคม 2547)
 - หลังคาเรือนทั่วไป 120 บาท ต่อปี ต่อหลังคาเรือน
 - ร้านค้า สถานประกอบการ 180 บาท ต่อปี ต่อหลังคาเรือน ในกรณีสถาน ประกอบการมีโรงเรือนมากกว่า 1 แห่ง ส่วนที่เกิน 1 แห่ง ให้เสียเฉพาะค่า จัดเก็บขยในอัตรา 5 หรือ 10 บาท ต่อเดือน โดยจัดเก็บเป็นรายปี
 - หลังคาเรือนที่ไม่เข้าร่วมโครงการให้เสียค่าจัดเก็บขยในอัตรา 5 หรือ 10 บาทต่อ เดือน โดยจัดเก็บเป็นรายปี
 - ถ้าแยกหลังคาเรือนแล้วแต่ยังไม่ได้แยกทะเบียนบ้านให้เสียค่าจัดเก็บขยแยกตาม หลังคาเรือน
 - ถึงขยทุกถึงในเขต อบต.ท่าช้างคลองให้ถือว่าเป็นถึงขยสาธารณะ สามารถใช้ ร่วมกันได้
 - 1.2 อัตราเงินสงเคราะห์
 - เมื่อสมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการฯ เสียชีวิต อบต. ท่าช้างคลองจะจ่ายเงินสำหรับเป็น ค่าทำศพ จำนวน 4,000 บาท ต่อ 1 ศพ โดยผู้เสียชีวิตต้องมีชื่อในทะเบียน บ้านในเขต อบต.ท่าช้างคลอง ไม่น้อยกว่า 100 วัน ยกเว้นกรณีเกิดใหม่

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน:
ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: พะชาว

จังหวัด: เลย

ประชากร: 10,413 คน

พื้นที่: 87.0 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

- ตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการจนถึงปัจจุบัน (เมษายน 2547) อบต.ท่าช้างคลองได้จ่ายเงินสวัสดิการสงเคราะห์ให้ครอบครัวผู้เสียชีวิตที่เข้าร่วมโครงการแล้วจำนวน 103 ราย รวมเป็นเงิน 412,000 บาท

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	- งบประมาณ ปี 2545 ของ อบต. ท่าช้างคลอง จำนวน 60,000 บาท ในการจัดประชาคมหมู่บ้านจำนวน 14 หมู่บ้าน - เงินสวัสดิการสงเคราะห์ (กุมภาพันธ์ 2545 – เมษายน 2547) แก่ครอบครัวผู้เสียชีวิตที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 103 ราย รวมเป็นเงิน 412,000 บาท
บุคลากร	- ปลัด อบต. - หัวหน้าส่วนการคลัง - เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ 1 คน - เจ้าหน้าที่เก็บค่าธรรมเนียม (สมาชิกสภา อบต.) 14 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
มิถุนายน 2544	- ประชุมเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาการจัดเก็บขยะและการจัดสวัสดิการสงเคราะห์ให้แก่ประชาชน - เขียนร่างโครงการจัดเก็บขยะแบบมีสวัสดิการสงเคราะห์	คณะผู้บริหาร อบต./ปลัด อบต.
กรกฎาคม – สิงหาคม 2544	จัดทำประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 14 หมู่บ้าน โดยเสนอโครงการให้ประชาชนรับทราบและร่วมแสดงความคิดเห็น	คณะผู้บริหาร อบต./ปลัด อบต. / ผู้นำชุมชนแต่ละหมู่บ้าน
ปลายเดือน สิงหาคม 2544	เสนอโครงการเข้าสู่สภา อบต. เพื่อขออนุมัติ	สภา อบต.
กันยายน 2544	วางแผนการดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบงานในแต่ละส่วนของโครงการ	ปลัดอบต./ หัวหน้าส่วนการคลัง
ตุลาคม 2544	- เริ่มดำเนินโครงการ โดยประชาสัมพันธ์โครงการให้ประชาชนในเขต อบต. รับทราบโดยทั่วถึงกัน โดย - ให้ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านนำประกาศไปติดที่หมู่บ้าน เพื่อประชาสัมพันธ์ของโครงการ - ประกาศเสียงตามสายผ่านหอกระจายข่าว	ปลัดอบต. / สมาชิก สภา อบต. / ผู้นำชุมชนแต่ละหมู่บ้าน
พฤศจิกายน 2544 - ธันวาคม 2545	- เริ่มเปิดรับสมัครครัวเรือนเข้าร่วมโครงการ โดยจัดเก็บค่าธรรมเนียมจัดเก็บขยะ ครัวเรือนละ 120 บาท ต่อปี และเมื่อครบระยะเวลาในแต่ละปี อบต. ก็จะทำการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจัดเก็บขยะปีถัดไป - ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการช่วยกันรักษาความสะอาด โดยการทิ้งขยะลงถังขยะที่ อบต. ได้จัดไว้ให้	ปลัดอบต./ หัวหน้าส่วนการคลัง/ เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้/ เจ้าหน้าที่เก็บค่าธรรมเนียม (สมาชิกสภา อบต.)
กุมภาพันธ์ 2545 - ปัจจุบัน	เริ่มจ่ายเงินสวัสดิการสงเคราะห์รายละ 4,000 บาท ให้แก่ครอบครัวผู้เสียชีวิตที่อยู่ในครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการ โดยครัวเรือนต้องเป็นสมาชิกโครงการไม่น้อยกว่า 100 วัน	ปลัด อบต.

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
ปลายเดือน มีนาคม 2545 – ปัจจุบัน	- ประเมินผลการดำเนินงานของโครงการทุก 6 เดือน - พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูล ระบบบัญชีของ โครงการ	ปลัด อบต./ หัวหน้าส่วนการ คลัง/ เจ้าหน้าที่จัดเก็บ รายได้
มกราคม – กุมภาพันธ์ 2547	- เริ่มรับสมัครสมาชิกใหม่ โดยครัวเรือนต้องจ่าย ค่าธรรมเนียมแรกเข้าโครงการ 50 บาท และจ่าย ค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะ ครัวเรือนละ 120 บาท ต่อปี - สมาชิกเดิมของโครงการทุกครัวเรือน เริ่มจ่าย ค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะ ครัวเรือนละ 120 บาท ต่อปี พร้อมกันทุกครัวเรือน - และ อบต. จะจัดเก็บค่าธรรมเนียมการจัดเก็บขยะ จากครัวเรือนที่เป็นสมาชิกเดิม และเปิดรับ สมาชิกใหม่ ในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ทุกปี	หัว ห นั ง ส ว น ก ร ค ลั ง / เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้/ เจ้าหน้าที่เก็บค่าธรรมเนียม (สมาชิกสภา อบต.)

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ครัวเรือนในเขต อบต. จ่ายค่าธรรมเนียมจัดเก็บขยะประมาณ 1,400 ครัวเรือน จากครัวเรือนทั้งสิ้นประมาณ 2,000 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 70 ของครัวเรือนทั้งหมด
2. ครัวเรือนในเขต อบต. ส่วนใหญ่ไม่มีสวัสดิการสงเคราะห์ ทำให้เมื่อบุคคลในครัวเรือนเสียชีวิต จึงไม่ได้รับเงินสวัสดิการสงเคราะห์ศพ
3. ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือรักษาความสะอาดมองว่าเป็นหน้าที่ของ อบต. โดยทิ้งขยะไม่เป็นที่ ทำให้ขยะเกลื่อนกลาดบริเวณถนน

หลังการดำเนินการ

1. ครัวเรือนเข้าร่วมโครงการและจ่ายค่าธรรมเนียมจัดเก็บขยะเพิ่มขึ้น โดยในปัจจุบัน (ปี 2547) มีครัวเรือนเข้าร่วมโครงการจำนวน 1,740 ครัวเรือน จากครัวเรือนทั้งสิ้นประมาณ 2,000 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 87 ของครัวเรือนทั้งหมด
2. ครัวเรือนได้รับสวัสดิการสงเคราะห์จากการสมัครเข้าร่วมโครงการ และจ่ายค่าธรรมเนียมจัดเก็บขยะ ครัวเรือนละ 120 บาท โดยเมื่อมีบุคคลในครัวเรือนเสียชีวิต อบต. จะจ่ายเงินสวัสดิการให้รายละ 4,000 บาท
3. ประชาชนยอมรับโครงการ และให้ความร่วมมือในการทิ้งขยะลงถังขยะ ทำให้ในพื้นที่ตำบลมีความสะอาดเรียบร้อย มีทัศนียภาพสวยงาม

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ระยะแรกในการริเริ่มโครงการมีกลุ่มที่คัดค้านโครงการจำนวนมาก	- ปลัด อบต. และคณะผู้บริหาร อบต. ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และชี้แจงผลการดำเนินงานของโครงการในการประชุมหมู่บ้าน - ดำเนินการจ่ายเงินสวัสดิการสงเคราะห์ให้

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
	ครัวเรือนทันที เมื่อมีผู้เสียชีวิต เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์โครงการ และจูงใจให้ครัวเรือนที่ยังไม่เข้าร่วมโครงการ สมัครเข้าร่วมโครงการ
2. ในระยะแรกโครงการ อบต. จัดเก็บค่าธรรมเนียมจัดเก็บขยะได้จำนวนน้อย	2. ให้อาสาสมัครจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามครัวเรือนทุกหมู่บ้าน และประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจอันดีของประชาชนต่อโครงการ
3. อบต. มีงบประมาณสนับสนุนโครงการนี้น้อย	3. เชิญชวนให้ครัวเรือนสมัครเข้าร่วมโครงการมากขึ้น พร้อมทั้งพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้โครงการเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน โดยผู้นำชุมชนให้การสนับสนุน และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ร่วมคิด วางแผน กำหนดวิธีการปฏิบัติ และกำหนดผลประโยชน์ที่เหมาะสมด้วยตนเอง
2. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญ ประสานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และสนับสนุนโครงการอย่างต่อเนื่อง
3. ประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่อง
4. การดำเนินงานมีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

การดำเนินการจัดเก็บขยะแบบมีสวัสดิการสงเคราะห์ อบต.ท่าช้างคลองไต่ออกกระเป๋ยบว่าด้วยการจัดเก็บเงินตามโครงการจัดเก็บขยะแบบมีเงินสงเคราะห์ พ.ศ. 2546 และ อบต.ได้สนับสนุนงบประมาณ เพื่อจัดสวัสดิการสงเคราะห์เพิ่มเติมตามความเหมาะสมอย่างต่อเนื่องทุกปี และ อบต. จะดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนสงเคราะห์ในโอกาสต่อไป

บทเรียนที่ได้รับ

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมส่งผลดีในทางปฏิบัติเป็นอย่างมาก เพราะประชาชนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของโครงการ และกิจกรรมของโครงการสามารถตอบสนองความต้องการของคนในชุมชน
2. ปัญหาต่าง ๆ สามารถแก้ไขได้ หากทุกฝ่ายให้ความร่วมมือ และผู้นำท้องถิ่นเห็นความสำคัญ ดำเนินการอย่างโปร่งใส และต่อเนื่อง

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายประยงค์ เขียมมี
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้างคลอง
ที่อยู่ : หมู่ที่ 13 ตำบลท่าช้างคลอง อำเภอผาขาว จังหวัดเลย
โทรศัพท์ : (042) 818-336, (07) 100-2296

ชื่อ-นามสกุล : นายสุพัฒน์ พานกระดิ่ง
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้างคลอง
ที่อยู่ : หมู่ที่ 13 ตำบลท่าช้างคลอง อำเภอผาขาว จังหวัดเลย
โทรศัพท์ : (042) 818-336, (07) 219-5707

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ 13 ตำบลท่าช้างคลอง อำเภอลำปาง จังหวัดเลย 42240
ขนาดพื้นที่	87.0 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	5,624,452.21 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 4.84% เงินเดือนและค่าจ้างประจำ 5.14% ค่าจ้างชั่วคราว 33.48% ค่าตอบแทนและค่าใช้สอยวัสดุ 0.22% ค่าสาธารณูปโภค 9.86% ค่าอุดหนุน 2.54% ค่าครุภัณฑ์ 40.13% ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง 3.79% งบกลาง
งบประมาณรายได้	7,067,464.13 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 1.96% จัดเก็บเอง 70.31% รัฐจัดเก็บให้ 1.95% ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต 0.19% รายได้จากทรัพย์สิน 1.58% รายได้เบ็ดเตล็ด 24.01% เงินอุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	7 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 4 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	10,240 คน
จำนวนครัวเรือน	1,941 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	10,883 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลท่าช้างคลอง มีสภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงสลับเนินเขา โดยพื้นที่บางส่วนเป็นที่ดอนและภูเขา ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ ทำนา และค้าขาย โดยมีชาวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลังเป็นพืชที่เพาะปลูกมากในตำบล ประชากรในตำบลมีความผูกพันและความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างน้อย เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ย้ายถิ่นฐานมาจากจังหวัดอื่น เช่น จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และอุบลราชธานี โดยประชาชนส่วนใหญ่ใช้ภาษาอีสาน ซึ่งเป็นภาษาถิ่นในการติดต่อสื่อสารกัน